

4. ATRIBUTE

4.1 Atributele entităților

Fiecărei entități definite în model îi este asociat un set de caracteristici sau atribute. Atributele entității servesc drept mijloace prin care utilizatorii formulează interogări și interpretează răspunsuri când caută informații despre o anumită entitate.

În general atributele, așa cum se definesc în model, se împart în două mari categorii. Există, pe de o parte, atribute care sunt intrinseci unei entități, pe de altă parte, altele extrinseci. Prima categorie include nu numai caracteristici fizice (de exemplu suportul fizic și dimensiunile unui obiect), dar și însușiri care pot fi caracterizate drept informații distinctive [labelling information] (de exemplu mențiuni care apar pe pagina de titlu, pe copertă sau pe container). A doua categorie include identificatori atribuiți unei entități (de exemplu un număr dintr-un catalog tematic, pentru o compoziție muzicală) și informație contextuală (de exemplu contextul politic în care a fost concepută o lucrare). Atributele intrinseci unei entități pot fi determinate de obicei prin examinarea entității însăși; cele extrinseci necesită adesea trimiteri la o sursă externă.

O anumită instanță a unei entități va avea — în general — o singură valoare pentru fiecare atribut (de exemplu valoarea pentru atributul "suport fizic" al unui anumit obiect poate fi „plastic”). În unele cazuri, totuși, o anumită instanță a unei entități poate avea multiple valori pentru un singur atribut (de exemplu o carte poate conține mai multe mențiuni care indică „titlul *manifestării*”). Există de asemenea cazuri în care valoarea unui atribut al unei anumite instanțe a unei entități se poate schimba în timp (de exemplu, caracterizarea cantitativă a suportului [extent of the carrier] pentru un serial se modifică pe măsură ce se publică noi volume). Valoarea unui atribut (îndeosebi a unui atribut extrinsec) al unei anumite entități poate fi uneori supus variației, în funcție de sursa folosită ca punct de referință.

Atributele definite pentru fiecare dintre entitățile modelului nu au, în mod necesar, valori pentru toate instanțele aceluia tip particular de entitate. În lista de atribute pentru fiecare entitate, cele care sunt general aplicabile tipului de entitate ca întreg sunt menționate primele. Cele care sunt aplicabile numai unui sub-tip de entitate sunt menționate după cele general aplicabile și sunt calificate printr-un termen care indică sub-tipul la care se aplică (de exemplu „lucrare muzicală” ca sub-tip al *lucrării*). Totuși, nu toate instanțele unui tip de entitate și nici toate instanțele unui sub-tip de entitate vor avea toate atributele menționate în listă.

La prima vedere anumite atribute definite în model pot părea că dublează obiecte de interes care au fost definite separat în model ca entități, și sunt legate de entitatea în chestiune prin relații. De exemplu, atributul *manifestării* „mențiune de responsabilitate” poate părea că dublează entitățile *persoană* și *colectivitate* și relațiile de „responsabilitate” care leagă acele entități cu *lucrarea* și/sau *expresia* încorporată în *manifestare*. Totuși, atributul definit ca „mențiune de responsabilitate” aparține nemijlocit informației distinctive care apare în *manifestarea* în sine, diferită de relația dintre *lucrarea* conținută în *manifestare* și *persoana* și/sau *colectivitatea* responsabile pentru crearea sau realizarea *lucrării*. În multe cazuri informația prezentată în mențiunea de responsabilitate va fi substanțial aceeași cu informația reflectată prin relația dintre *lucrare* și/sau *expresie* și *persoana* și/sau *colectivitatea* responsabile.

Totuși, informația poate să nu fie întotdeauna aceeași. În stabilirea relațiilor de responsabilitate pentru entitățile *persoană* și *colectivitate* este posibil să se corecteze informațiile false sau înșelătoare prezentate în „mențiunea de responsabilitate” sau să se extindă acele informații. Utilizarea relației de responsabilitate pentru entitățile *persoană* sau *colectivitate* oferă de asemenea un mijloc de identificare a *persoanei* sau a *colectivității* într-un mod consecvent, indiferent de modul în care *persoana*, respectiv *colectivitatea* sunt identificate în „mențiunea de responsabilitate” din respectiva *manifestare*.

Cu toate acestea, modelul nu dublează relațiile dintre entități cu atributele, în toate cazurile în care se pot face asemenea paralelisme. De exemplu „locul de publicare/distribuție” este definit ca un atribut al *manifestării* menit să reflecte mențiunea care apare în *manifestarea* însăși pentru a indica locul unde a fost publicată. În măsura în care modelul definește și *locul* ca entitate, ar fi fost posibil să se definească o relație adițională care să lege entitatea *loc* fie direct de *manifestare*, fie indirect prin entitățile *persoană* și *colectivitate* care sunt legate la rândul lor prin relația de producție cu *manifestarea*. Pentru a produce un model de date complet ar fi potrivită o definiție mai aprofundată. Dar pentru scopul acestui studiu s-a considerat că nu e necesar ca modelul conceptual să reflecte toate aceste posibilități. În cazuri precum cel din exemplul cu locul publicării, s-a considerat suficient să se definească pur și simplu un atribut care să reflecte informația distinctivă ca atare fără a duce analiza mai departe pentru stabilirea unei relații cu o entitate paralelă. Paralela s-a făcut numai în cazurile în care s-a simțit necesitatea ei prin nevoia unui acces controlat sau normalizat la informația reflectată de atribut.

Atributele definite pentru studiu au fost derivate din analiza logică a datelor tipice reflectate în înregistrările bibliografice. Principalele surse folosite în analiză au inclus: ISBD-urile (*International Standard Bibliographic Descriptions*), GARE (*Guidelines for Authority and Reference Entries* [Ghid pentru înregistrările de autoritate și de referință]), GSARE (*Guidelines for Subject Authority and Reference Entries* [Ghid pentru înregistrările de autoritate de subiecte și de referință]) și *Manualul UNIMARC*. Date suplimentare au fost selectate din alte surse ca: *AITF Categories for the Description of Works of Art* [Categoriile pentru descrierile lucrărilor de artă], adăugiri aduse de experți care au fost consultați pe parcursul pregătirii variantelor preliminare ale raportului, revizuirea cuprinzătoare a studiilor de utilizare publicate și comentarii primite ca revizuirii internaționale ale raportului preliminar. Gama de atribute incluse în model intenționează să fie cuprinzătoare dar nu exhaustivă.

Pentru scopurile acestui studiu atributele au fost definite la nivel logic. Cu alte cuvinte, atributele au fost exprimate în termenii caracteristicilor entității, mai degrabă așa cum ar fi ele văzute de un utilizator și nu ca elemente de date specifice definite de cei responsabili de compilarea datelor bibliografice. În unele cazuri atributul logic dublează cu un element individual de date (de exemplu, atributul logic „identificatorul *manifestării*” a fost definit în paralel cu „numărul standard (sau alternativ)” din ISBD(G)). Dar, în cele mai multe cazuri, atributul logic reprezintă un agregat de elemente de date distincte (de exemplu, atributul logic definit ca „titlul *manifestării*” cuprinde mai multe elemente de date ISBD: titlul propriu-zis (inclusiv numărul/numele părții), titlul paralel, note referitoare la variante de titlu și titluri transliterate, precum și titlul cheie). Descrierile atributelor logice date în acest capitol oferă indicații privind domeniul fiecărui atribut logic. În Anexa A se găsesc detaliate atributele logice definite în model și corespondența acestora cu elementele de date individuale din ISBD-uri, din GARE (*Guidelines for Authority and Reference Entries*),

GSARE (*Guidelines for Subject Authority and Reference Entries*) și din *Manualul UNIMARC*.

Pentru scopurile acestui studiu, atributele logice pentru entitățile *persoană, colectivitate, concept, obiect, eveniment* și *loc* sunt numai acelea care sunt în mod convențional considerate ca părți ale înregistrării bibliografice *per se*. Atributele logice suplimentare care ar putea fi reflectate într-o înregistrare de autoritate nu sunt incluse.

4.2 Atributele *lucrării*

Atributele logice ale unei *lucrări*, definite în acest studiu sunt următoarele:

- titlul *lucrării*
- forma *lucrării*
- data *lucrării*
- alte caracteristici distinctive ale *lucrării*
- terminarea estimată
- publicul țintă
- contextul *lucrării*
- suportul interpretării *lucrării* (lucrare muzicală)
- desemnarea numerică (lucrare muzicală)
- cheia (lucrare muzicală)
- coordonatele (lucrare cartografică)
- echinoxul (lucrare cartografică)

4.2.1 Titlul *lucrării*

Titlul *lucrării* este cuvântul, expresia sau grupul de caractere care denumesc *lucrarea*. Pot fi unul sau mai multe titluri asociate cu o *lucrare*. Dacă *lucrarea* a apărut sub diverse titluri (diferite ca formă, limbă etc.) o agenție bibliografică selectează în mod normal unul dintre acele titluri ca bază a unui "titlu uniform" în scopul consecvenței în denumirea și referințele privind *lucrarea*. Alte titluri sub care a apărut *lucrarea* pot fi tratate ca variante de titlu pentru *lucrare* sau, în unele cazuri, ca titlu uniform paralel. Titlul unei *lucrări* ce face parte dintr-o *lucrare* mai mare poate consta numai dintr-un număr sau altă desemnare generică dependentă de titlul *lucrării* mai mari.

4.2.2 Forma *lucrării*

Forma *lucrării* este clasa căreia *lucrarea* îi aparține (de exemplu, roman, piesă de teatru, poezie, eseu, biografie, simfonie, concert, sonată, hartă, desen, pictură, fotografie etc.).

4.2.3 Data *lucrării*

Data *lucrării* este data (în mod normal anul) când *lucrarea* a fost inițial creată. Data poate fi o dată singură sau o perioadă. În absența unei date certe a creării, data *lucrării* poate fi asociată cu data primei sale publicări sau lansări.

4.2.4 Alte caracteristici distinctive ale *lucrării*

O caracteristică distinctivă este orice caracteristică ce servește la diferențierea *lucrării*

de o altă *lucrare* cu același titlu (de exemplu, zona de origine care servește la diferențierea piesei miracol medieval cunoscută ca *The Adoration of the Shepherds*, originară din Coventry, de piesa cunoscută sub același nume, originară din Chester).

4.2.5 Terminarea estimată

Terminarea estimată a unei *lucrări* este reflectarea posibilității ca lucrarea să fie concepută cu un sfârșit definit sau ca ea să se continue nedefinit.

4.2.6 Publicul țintă

Publicul țintă al unei *lucrări* este clasa de utilizatori pentru care lucrarea este menită, definită prin grupa de vârstă (de exemplu copii, tineri, adulți etc.), nivelul de educație (de exemplu primar, secundar etc.) sau alte categorizări.

4.2.7 Contextul lucrării

Contextul este contextul istoric, social, intelectual, artistic sau oricare altul în care lucrarea a fost concepută inițial (de exemplu restaurarea monarhiei engleze din secolul al XVII-lea, mișcarea estetică de la sfârșitul secolului al XIX-lea etc.).

4.2.8 Suportul interpretării lucrării (lucrare muzicală)

Suportul interpretării este suportul instrumental, vocal și/sau orice alt suport de interpretare pentru care a fost creată inițial o lucrare muzicală (de exemplu pian, vioară, orchestră, voci umane etc.).

4.2.9 Desemnarea numerică (lucrare muzicală)

Desemnarea numerică este un număr de serie, de opus, sau un număr de index tematic atribuit unei *lucrări* muzicale de către compozitor, editor sau de un muzicolog (de exemplu, numerele atribuite lucrărilor lui Mozart de Ludwig Köchel).

4.2.10 Cheia (lucrare muzicală)

Cheia, în muzica tonală este un set de relații de înălțime care stabilește o singură clasă de înălțime ca centru tonal (de exemplu Re major). Cheia pentru o lucrare muzicală este cheia în care opera a fost inițial compusă.

4.2.11 Coordonatele (lucrare cartografică)

Coordonatele sunt gradele, minutele și secunde de longitudine și latitudine, sau unghiurile descendente și ascendente care formează granițele exterioare ale zonei reprezentate într-o imaginea sau într-un obiect cartografic.

4.2.12 Echinouxul (lucrare cartografică)

Echinoux este anul care servește drept punct de referință pentru o diagramă sau un model ceresc.

4.3 Atributele expresiei

Atributele logice ale unei *expresii*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

- titlul *expresiei*
- forma *expresiei*
- data *expresiei*
- limba
- alte caracteristici distinctive ale *expresiei*
- extensibilitatea
- revizibilitatea
- caracterizarea cantitativă a *expresiei*
- sumarizarea conținutului
- contextul
- receptarea critică
- restricții de utilizare
- modelul de periodicitate (serial)
- regularitatea estimată (serial)
- frecvența estimată (serial)
- tipul de partitură (notație muzicală)
- suportul interpretării *expresiei* (notație muzicală sau înregistrare sonoră)
- scara (imagine/obiect cartografic)
- proiecția (imagine/obiect cartografic)
- tehnica de reprezentare (imagine/obiect cartografic)
- reprezentarea în relief (imagine/obiect cartografic)
- măsurătorile geodezice, de grile și verticale (imagine/obiect cartografic)
- tehnica de înregistrare (imagine detectată la distanță)
- caracteristici speciale (imagine detectată la distanță)
- tehnica (imagine grafică sau proiectată)

4.3.1 Titlul expresiei

Titlul *expresiei* este un cuvânt, o expresie, sau un grup de caractere care denumesc expresia. Pot fi unul sau mai multe titluri asociate unei *expresii*. Titlul unei *expresii* care face parte dintr-o *expresie* mai mare poate consta numai dintr-un număr sau altă desemnare generică dependentă de titlul *expresiei* mai mari.

4.3.2 Forma expresiei

Forma *expresiei* este mijlocul prin care este realizată *lucrarea* (de exemplu, prin notație alfa-numerică, note muzicale, text rostit, muzică, imagine cartografică, imagine fotografică, sculptură, dans, pantomimă etc.).

4.3.3 Data expresiei

Data *expresiei* este data când expresia a fost creată (de exemplu, data când un anumit text al unei lucrări a fost scris sau revizuit, data când un cântec a fost interpretat etc.). Data poate fi o singură dată calendaristică sau o înșiruire de date calendaristice. În absența unei date certe a *expresiei*, data *expresiei* poate fi asociată cu data publicării sau lansării sale.

4.3.4 Limba

Limba *expresiei* este limba în care se exprimă *lucrarea*. Limba *expresiei* poate cuprinde un număr de limbi, fiecare aparținând unei componente individuale a *expresiei*.

4.3.5 Alte caracteristici distinctive ale *expresiei*

O caracteristică distinctivă este orice caracteristică a *expresiei* care servește la diferențierea *expresiei* de o altă *expresie* a aceleiași *lucrări* (de exemplu numele folosite pentru a diferenția diverse versiuni ale textului englezesc al Bibliei sau o desemnare de "ediție" sau versiune referitoare la conținutul intelectual al *expresiei* drept "a 2-a revizuire").

4.3.6 Extensibilitatea

Extensibilitatea reflectă presupunerea că *expresia* va avea un conținut intelectual sau artistic suplimentar adăugat la conținutul existent (de exemplu, o *expresie* care este completată parte cu parte, segment cu segment, număr cu număr etc.).

4.3.7 Revizibilitatea

Revizibilitatea reflectă presupunerea că conținutul intelectual sau artistic al *expresiei* va fi revizuit (de exemplu, o schiță sau un raport interimar, un repertor care se așteaptă să fie actualizat periodic).

4.3.8 Caracterizarea cantitativă a *expresiei*

Caracterizarea cantitativă a expresiei este cuantificarea conținutului intelectual al expresiei (de exemplu, numărul de cuvinte dintr-un text, de instrucțiuni dintr-un program de computer, de imagini din benzi desenate etc.). Pentru lucrări exprimate prin sunet și/sau mișcare, caracterizarea cantitativă poate fi măsura duratei (de exemplu, timpul de interpretare).

4.3.9 Sumarizarea conținutului

Sumarizarea conținutului unei *expresii* este un rezumat, sumar, sinopsis etc., sau o listă a titlurilor de capitole, cântece, părți etc. incluse în *expresie*.

4.3.10 Contextul

Contextul este cel istoric, social, intelectual, artistic sau orice alt context în cadrul căruia a fost realizată *expresia* (de exemplu, perioada Art deco etc.).

4.3.11 Receptarea critică

Receptarea critică este reacția recenzenților, a criticilor etc. față de *expresie*, redată într-o adnotare (de exemplu, „Salutat de critici pentru folosirea...”).

4.3.12 Restricțiile de utilizare

Restricțiile de utilizare sunt restricții privind accesul și utilizarea unei *expresii*. Ele se pot baza pe copyright sau se pot extinde dincolo de protecțiile garantate de lege

proprietarului de copyright.

4.3.13 Modelul de periodicitate (serial)

Modelul de periodicitate al unei *expresii* publicate sub formă de serial este forma ce se anticipează a fi folosită în desemnarea volumelor/numerelor, etc. și/sau a datelor pentru unitățile individuale ale serialului (de exemplu, Volumul ..., numărul ...).

4.3.14 Regularitatea estimată (serial)

Regularitatea presupusă a aparițiilor unei *expresii* publicate sub formă de serial este regularitatea anticipată a lansării numerelor individuale (adică, dacă apariția se așteaptă să fie regulată sau neregulată).

4.3.15 Frecvența estimată (serial)

Frecvența presupusă a aparițiilor unei *expresii* publicate sub formă de serial este intervalul la care se așteaptă să fie lansate numerele individuale ale unui serial (de exemplu, săptămânal, lunar, trimestrial, anual etc.).

4.3.16 Tipul de partitură (notație muzicală)

Tipul de partitură este formatul folosit pentru reprezentarea unei compoziții muzicale (de exemplu, partitură scurtă, partitură completă, partitură condensată, partitură închisă etc.).

4.3.17 Suportul interpretării expresiei (notație muzicală sau înregistrare sonoră)

Suportul interpretării este instrumentul și/sau suportul vocal de interpretare reprezentate în *expresia* unei *lucrări* muzicale (de exemplu, două pianе, sopran și alto etc.). Instrumentele și/sau vocile reprezentate într-o anumită *expresie* a unei *lucrări* (de exemplu într-o transcriere, într-un aranjament sau într-un spectacol) pot fi diferite de suportul de interpretare pentru care lucrarea a fost inițial concepută. C. f. 4.2.8. Suportul interpretării (Lucrare muzicală).

4.3.18 Scara (imagine/obiect cartografic)

Într-o *expresie* cartografică, scara este raportul distanțelor față de distanțele reale pe care ea le reprezintă. Scara se aplică la distanțe orizontale, verticale, unghiulare și/sau alte distanțe reprezentate în *expresie*.

4.3.19 Proiecția (imagine/obiect cartografic)

Proiecția este metoda sau sistemul utilizat pentru reprezentare suprafeței Pământului sau a spațiului ceresc în plan (de exemplu, Mercator transversal, echidistanță de azimut etc.).

4.3.20 Tehnica de reprezentare (imagine/obiect cartografic)

Tehnica de reprezentare este metoda utilizată pentru reprezentarea caracteristicilor geografice sau de altă natură într-o imagine cartografică (de exemplu, anaglifică, diagramatică, pictorială etc.).

4.3.21 Reprezentarea în relief (imagine/obiect cartografic)

Reprezentarea în relief este tehnica folosită pentru a înfățișa ridicăturile sau neregularitățile unei suprafețe de pământ sau a albiei unui curs de apă într-o imagine cartografică (de exemplu, contururi, umbre, hașuri, nuanțare batimetrică etc.).

4.3.22 Măsurătorile geodezice, de grile și verticale (imagine/obiect cartografic)

Măsurătorile geodezice, de grile și verticale includ informații privind sferoidul folosit pentru a construi imaginea cartografică, grila sau sistemele de referință utilizate în imagine, referința orizontală [horizontal datum], referința verticală, datele matematice privind intervale de contur, intervalele batimetrice etc.

4.3.23 Tehnica de înregistrare (imagine detectată la distanță)

Tehnica de înregistrare este tehnica folosită pentru captarea unei imagini prin detectare la distanță (de exemplu fotografie multispectrală, scanare de linii în infraroșu, SLAR, cartografiere prin microunde pasive etc.).

4.3.24 Caracteristici speciale (imagine detectată la distanță)

O caracteristică specială a unei imagini detectate la distanță sau a unei imagini produse prin fotografie aeriană este altitudinea și atitudinea senzorului, poziția platformei, categoria și numele satelitului, numărul benzii spectrale implicate, calitatea imaginii, mărimea stratului de nori sau valoarea medie a rezoluției).

4.3.25 Tehnica (imagine grafică sau proiectată)

Tehnica este metoda folosită pentru a crea o imagine grafică (de exemplu, gravură etc.) sau pentru a realiza mișcarea într-o imagine proiectată (de exemplu, animație, acțiune transmisă direct, simulare pe computer, 3D etc.).

4.4 Atributele *manifestării*

Atributele logice ale unei *manifestări*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

- titlul *manifestării*
- mențiunea de responsabilitate
- desemnarea ediției/numărului
- locul publicării/distribuției
- editura/distribuitorul
- data publicării/distribuției
- fabricantul/producătorul
- mențiunea de colecție
- forma suportului *manifestării*
- caracterizarea cantitativă a *manifestării*
- suportul fizic
- modul de captare
- dimensiunile suportului

identificatorul *manifestării*
sursa de achiziție/autorizația de acces
termeni de accesibilitate
restricții de acces la *manifestare*
caracterul de literă (tipăritură)
corpul de literă (tipăritură)
formatul tipografic (carte veche)
colațiunea (carte veche)
statutul publicației (serial)
numerotarea (serial)
viteza de redare (înregistrare sonoră)
lărgimea șanțurilor (înregistrare sonoră)
tipul de tăietură (înregistrare sonoră)
configurația benzii (înregistrare sonoră)
tipul de sunet (înregistrare sonoră)
caracteristici speciale de redare (înregistrare sonoră)
culoarea (imagine)
rata reducerii (microformat)
polaritatea (microformat sau proiecție vizuală)
generația (microformat sau proiecție vizuală)
formatul de prezentare (proiecție video)
cerințele sistemului (resursă electronică)
caracteristicile fișierului (resursă electronică)
modul de acces (resursă electronică cu acces la distanță)
adresa de acces (resursă electronică cu acces la distanță)

4.4.1 Titlul *manifestării*

Titlul *manifestării* este cuvântul, expresia sau grupul de caractere care denumesc *manifestarea*. Pot fi unul sau mai multe titluri asociate cu o manifestare. Titlurile asociate cu o *manifestare* le includ pe toate cele care apar în *manifestarea* însăși (de exemplu, titlul de pe pagina de titlu, titlul cadru etc., titlul de pe copertă, titlul de pe pagina de titlu suplimentară, titlul-legendă [caption title], colon titlu, titlul de pe cotor etc., titlul din colofon, explicit etc., titlul de pe container, titlul de pe microfîșă etc.), precum și cele care au fost atribuite *manifestării* în scopul controlului bibliografic (de exemplu, titlul cheie, titlul extins, titlul tradus, titlul atribuit etc.).

4.4.2 Mențiunea de responsabilitate

Mențiunea de responsabilitate este o mențiune care apare în *manifestare* (în mod normal în combinație cu titlul) și denumește una sau mai multe persoane sau grupuri responsabile pentru crearea sau realizarea conținutului intelectual sau artistic încorporat în *manifestare*. O persoană sau un grup denumit pot fi direct responsabili pentru *lucrarea* încorporată în *manifestare* (de exemplu, autor, compozitor etc.) sau indirect responsabili (de exemplu, autorul unui roman pe care se bazează un scenariu de film). Alte persoane sau grupuri denumite în mențiune pot cuprinde pe cei responsabili pentru *expresia lucrării* conținută în *manifestare* (de exemplu, traducători, actori etc.) sau pe cei responsabili pentru compilarea *lucrărilor* conținute în *manifestare* (de exemplu, editura, compilatorul etc.). O mențiune de responsabilitate poate denumi o organizație responsabilă pentru sponsorizarea sau apariția *lucrării* conținute în *manifestare*. Mențiunea poate de asemenea indica rolul sau funcția exercitată de fiecare dintre persoanele, grupurile sau organizațiile

responsabile. Numele care apar în mențiunea de responsabilitate din *manifestare* pot să fie sau să nu fie *persoane* sau *colectivități* într-adevăr responsabile pentru creația sau realizarea conținutului intelectual sau artistic încorporat în *manifestare*. Similar, funcțiile menționate pot să reflecte sau să nu reflecte relația reală care există între persoanele sau grupurile denumite și conținutul intelectual sau artistic.

4.4.3 Desemnarea ediției/numărului

Desemnarea ediției sau a numărului *manifestării* este un cuvânt sau o expresie care apare în *manifestare* și care indică în mod normal o diferență fie în conținut, fie în formă între *manifestare* și o *manifestare* înrudită publicată anterior de aceeași editură/același distribuitor (de exemplu, ediția a doua, versiunea 2.0 etc.) sau publicată simultan fie de aceeași editură/același distribuitor fie de altă editură/alt distribuitor (de exemplu ediție cu corp de literă mare [large print edition], ediție britanică etc.). Desemnarea ediției/numărului aparține tuturor *exemplarelor* unei *manifestări* produse în cea mai mare parte după același original și publicate de aceeași editură/același distribuitor sau grup de edituri/distribuitori.

4.4.4 Locul publicării/distribuției

Locul publicării/distribuției *manifestării* este orașul sau localitatea asociată în *manifestare* cu denumirea editurii/distribuitorului. Locul publicării poate cuprinde numele statului, provinciei, teritoriului și/sau al țării precum și numele localității. O *manifestare* poate fi asociată cu unul sau mai multe locuri de publicare/distribuție.

4.4.5 Editură/distribuitor

Editura/distribuitorul unei *manifestări* este persoana, grupul sau organizația nominalizate în *manifestare* ca responsabile pentru publicarea, distribuția, apariția sau lansarea *manifestării*. O *manifestare* poate fi asociată cu una sau mai multe edituri sau unul sau mai mulți distribuitori.

4.5.6 Data publicării/distribuției

Data publicării/distribuției unei *manifestări* este data (în mod normal anul) lansării publice a *manifestării*. Data poate fi o singură dată calendaristică a publicării sau o înșiruire de date calendaristice (în cazul unei publicații seriale). În absența unei date desemnate ca dată a publicării sau lansării, data copyright-ului sau data tipăririi, ori a producției pot servi ca înlocuitor.

4.4.7 Fabricant/producător

Fabricantul/producătorul unei *manifestări* este persoana, grupul sau organizația denumită în *manifestare* ca responsabilă pentru fabricarea sau producția unei *manifestări*. O *manifestare* poate fi asociată cu unul sau mai mulți fabricanți sau producători.

4.4.8 Mențiunea de colecție

Mențiunea de colecție este un cuvânt, o expresie sau un grup de caractere ce apar în *manifestare* și denumesc colecția căreia îi aparține *manifestarea*. O mențiune de colecție poate să cuprindă de asemenea un număr care desemnează poziția

secvențială a *manifestării* în cadrul colecției. Într-o *manifestare* pot fi nominalizate una sau mai multe colecții sau sub-colecții.

4.4.9 Forma suportului *manifestării*

Forma suportului este clasa specifică de materiale căreia îi aparține suportul fizic al *manifestării* (de exemplu, casetă audio, videodisc, cartuș de microfilm, folie transparentă etc.). Suportul unei *manifestări* care cuprinde multiple componente fizice poate conține mai multe forme (de exemplu, un film cu o broșură însoțitoare, un disc audio separat pe care se află banda sonoră a unui film etc.).

4.4.10 Caracterizarea cantitativă a *manifestării*

Caracterizarea cantitativă este cuantificarea numărului unităților fizice care alcătuiesc suportul (de exemplu, număr de foi, discuri, role etc.).

4.4.11 Suportul fizic

Suportul fizic este tipul de material din care este produs suportul (de exemplu, hârtie, lemn, plastic, metal etc.). Suportul fizic poate include în plus față de materialul de bază, orice alt material care se aplică pe cel de bază (de exemplu, pictură în ulei pe pânză, emulsie chimică aplicată pe un film etc.). Fiecare componentă a unei *manifestări* care cuprinde multiple componente fizice poate fi produsă dintr-un tip diferit de material.

4.4.12 Modul de captare

Modul de captare este mijlocul de înregistrare a notației, sunetului, imaginilor, pentru producerea unei *manifestări* (de exemplu, analogic, acustic, electric, digital, optic etc.).

4.4.13 Dimensiunile suportului

Dimensiunile suportului sunt măsurile componentelor fizice și/sau ale containerului *manifestării*. Dimensiunile pot cuprinde măsuri ale înălțimii (de exemplu, volum legat de 18 cm), lățimii (de exemplu, film de 8 mm), înălțime x lățime (de exemplu, diapozitiv 5 x 5 cm), înălțime x lățime x adâncime (de exemplu, model 9 x 30 x 20 cm) sau diametru (de exemplu, disc de 30 cm).

4.4.14 Identificatorul *manifestării*

Identificatorul *manifestării* este un număr sau cod unic asociat cu o *manifestare* care servește la diferențierea *manifestării* de orice altă *manifestare*. O *manifestare* poate avea unul sau mai mulți identificatori asociați cu aceasta. Identificatorul poate fi atribuit ca parte a unui sistem internațional de numerotare sau codificare (de exemplu ISBN etc.), ca parte a unui sistem național (de exemplu, numărul de depozit legal), sau poate fi atribuit independent de editura sau distribuitorul *manifestării* (de exemplu, numărul publicației oficiale, numărul editurii muzicale, numărul atribuit de agenția de informare [clearing house]). Un identificator al *manifestării* poate de asemenea să fie atribuit de un bibliograf, muzicolog, etc. Un identificator al *manifestării* poate conține atât o componentă numerică cât și una textuală sau codificată ce identifică sistemul sub care a fost atribuit și/sau agenția sau persoana care a atribuit numărul, astfel încât să redea unicitatea identificatorului *manifestării*.

4.4.15 Sursa de achiziție/autorizația de acces

Sursa de achiziție sau autorizația de acces a unei manifestări este denumirea unei edituri, al unui distribuitor etc. indicată în *manifestare* ca sursă din care se poate achiziționa *manifestarea* sau prin care se poate autoriza accesul. Sursa de achiziție/autorizația de acces include în mod normal o adresă a editurii, distribuitorului etc. O *manifestare* poate fi asociată cu una sau mai multe surse.

4.4.16 Termeni de accesibilitate

Termenii de accesibilitate sunt termenii indicați în *manifestare* sub care furnizorul (adică sursa de achiziție/autorizație de acces) va pune în mod normal la dispoziție *manifestarea* (de exemplu, gratuit pentru membrii unei anumite asociații), sau prețul cu care se vinde *manifestarea*.

4.4.17 Restricții de acces la *manifestare*

Restricțiile de acces sunt restricții privind accesul și utilizarea unei *manifestări*. Restricțiile de acces se pot baza pe copyright sau se pot extinde dincolo de protecțiile garantate de lege proprietarului de copyright.

4.4.18 Caracterul de literă (tipăritură)

Caracterul de literă este stilul caracterelor folosite la tipărirea unei cărți (de exemplu, Baskerville, Times New Roman etc.).

4.4.19 Corpul de literă (tipăritură)

Corpul de literă reprezintă mărimea caracterelor dintr-o tipăritură (de exemplu 10 puncte).

4.4.20 Formatul tipografic (carte veche)

Formatul tipografic al unei cărți tipărite manual reflectă numărul de pliuri făcute într-o coală tipografică pentru a forma un fascicol de file (de exemplu, o coală îndoită în două formează un quarto, îndoită în patru formează un octavo etc.).

4.4.21 Colațiunea (carte veche)

Colațiunea reflectă succesiunea fasciculelor dintr-o carte conform indicației prin semnătură pe fiecare fascicol (de exemplu, patru fascicule care poartă semnături de la A la D).

4.4.22 Statutul publicației (serial)

Statutul publicației pentru o *manifestare* apărută ca serial este mențiunea referitoare la continuarea publicării (adică, dacă este publicată curent sau și-a încetat publicarea).

4.4.23 Numerotarea (serial)

Numerotarea pentru o *manifestare* apărută ca serial este desemnarea

volumului/numărului etc. și/sau a datei care apare în *manifestare*. Numerotarea poate conține o componentă numerică, alfabetică și/sau o dată (de exemplu, Volumul 1, numărul 1 (ianuarie 1971)).

4.4.24 Viteza de redare (înregistrare sonoră)

Viteza de redare pentru o înregistrare sonoră este viteza la care trebuie să funcționeze suportul pentru a produce sunetul dorit (de exemplu 33 1/3 rpm, 19 cm/s etc.).

4.4.25 Lărgimea șanțurilor (înregistrare sonoră)

Lărgimea șanțurilor indică numărul de șanțuri per inch tăiate pe un disc sau cilindru (de exemplu, micro-șanț adică 200 șanțuri per inch).

4.4.26 Tipul de tăietură (înregistrare sonoră)

Tipul de tăietură este direcția în care sunt tăiate șanțurile pe un disc sau cilindru (de exemplu lateral, vertical etc.).

4.4.27 Configurația benzii (înregistrare sonoră)

Configurația benzii este numărul de piste de pe o bandă sonoră (de exemplu 8 piste, 12 piste).

4.4.28 Tipul de sunet (înregistrare sonoră)

Tipul de sunet reflectă numărul de canale sonore utilizate pentru efectuarea înregistrării (mono, stereofonic, cuadrofonic etc.).

4.4.29 Caracteristici speciale de redare (înregistrare sonoră)

O caracteristică specială de redare este sistemul de egalizare, sistemul de reducere a zgomotului etc. utilizate pentru efectuarea înregistrării (de exemplu, NAB, DBX, Dolby etc.).

4.4.30 Culoarea (imagine)

Culoarea este culoarea/culorile, tonul/tonurile etc. (inclusiv negru și alb) utilizate în producerea unei imagini.

4.4.31 Rata reducerii (microformat)

Rata reducerii este măsura în care s-a redus un text sau o imagine în procesul microfilmării (de exemplu 42x etc.). Rata reducerii poate fi indicată și printr-un șir (de exemplu, o reducere foarte înaltă înseamnă o reducere de ordinul 61x până la 90x).

4.4.32 Polaritatea (microformat sau proiecție video)

Polaritatea este relația dintre culori și tonuri dintr-o imagine pe film față de culorile și tonurile obiectului filmat. Când culorile și tonurile din imaginea pe film reflectă direct culorile și tonurile obiectului filmat, polaritatea este pozitivă. Când ele sunt inversul culorii și tonul obiectului, polaritatea este negativă. Polaritatea imaginilor dintr-o *manifestare* care conține mai multe imagini poate fi combinată.

4.4.33 Generația (microformat sau proiecție video)

Generația este reflectarea numărului de transferuri ale unei imagini pe film de pe un suport pe altul (de exemplu, un original foto de prima generație, un original tipărit de a doua generație, o copie de lucru de a treia generație etc.).

4.4.34 Formatul de prezentare (proiecție video)

Formatul de prezentare este formatul utilizat în producerea unei imagini proiectate (de exemplu, ecran mare, Beta, VHS etc.).

4.4.35 Cerințele sistemului (resurse electronice)

Cerințele sistemului pentru o resursă electronică includ cerințe referitoare la hardul (de exemplu modelul și fabricația echipamentului, capacitatea RAM etc.) la softul (de exemplu sistemul de operare, limbajul de programare etc.) și a perifericelor (monitor, imprimantă, maus etc.).

4.4.36 Caracteristicile fișierelor (resurse electronice)

Caracteristicile fișierelor pentru o resursă electronică includ standardele sau schemele utilizate pentru codificarea fișierului (de exemplu, ASCII, SGML etc.), caracteristicile fizice ale fișierului (de exemplu densitatea și paritatea de înregistrare, coeficientul de grupare în blocuri fizice ale înregistrărilor etc.) și alte caracteristici care au o influență asupra modului în care fișierul poate fi procesat.

4.4.37 Modul de acces (resurse electronice la distanță)

Modul de acces este mijlocul de accesare a unei resurse electronice aflate la distanță (de exemplu Internet, World Wide Web etc.).

4.4.38 Adresa de acces (resurse electronice la distanță)

Adresa de acces este un cod alfa-numeric (de exemplu URL [Universal Resource Locator]) utilizat pentru a facilita accesul la o resursă electronică.

4.5 Atributele exemplarului

Atributele logice ale unui *exemplar*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

- identificatorul *exemplarului*
- amprenta
- proveniența *exemplarului*
- însemnări
- istoricul expunerii
- starea
- istoricul tratamentului
- tratamentul prevăzut
- restricții de acces la *exemplar*

Notă: Atributele definite pentru scopurile acestui studiu nu le includ pe cele asociate

cu tranzacțiile de natură efemeră, precum circulația sau prelucrarea unui *exemplar*.

4.5.1 Identificatorul *exemplarului*

Identificatorul *exemplarului* este un număr sau cod unic asociat cu *exemplarul* și servește la diferențierea aceluși exemplar de orice alt exemplar din aceeași colecție și/sau instituție (de exemplu, cota, barcod-ul etc.). Numărul este în mod normal atribuit de instituția care deține *exemplarul*. Identificatorul *exemplarului* poate include și un număr sau cod care identifică instituția sau depozitul în care exemplarul este păstrat și un nume sau cod care indică o anumită colecție sau sub-unitate a instituției (de exemplu, colecția de carte rară, o bibliotecă filială etc.).

4.5.2 Amprenta

O amprentă este un identificator alcătuit prin combinarea grupurilor de caractere transcrise de la anumite pagini ale unui *exemplar* tipărit. Tehnica este utilizată în primul rând pentru a semnaliza diferențele între exemplarele individuale ale primelor cărți tipărite. Există diverse formule de construire a amprentei (de exemplu, formula menționată în *Fingerprints = Empreintes = Impronte*, publicată de Institut de Recherche et d'Histoire des Textes din Paris).

4.5.3 Proveniența *exemplarului*

Proveniența unui *exemplar* este evidența proprietății sau custodiei anterioare a *exemplarului*.

4.5.4 Însemnări

Însemnările de pe un *exemplar* includ orice semnătură, numerotare, adnotare etc., unice pe un *exemplar*, așa cum au fost aplicate de artist, fabricant, proprietar etc.

4.5.5 Istoricul expunerii

Istoricul expunerii este o evidență a expunerilor publice ale unui *exemplar*, cuprinzând date, locații etc.

4.5.6 Starea

Starea *exemplarului* este condiția fizică în care se află *exemplarul*, în special orice variație între alcătuirea *exemplarului* și cea a *manifestării* pe care o exemplifică (de exemplu, pagini lipsă, ilustrații lipsă etc.). Starea poate reflecta și alte aspecte ale condiției fizice ale *exemplarului* (de exemplu, fragilitate, imagini șterse etc.).

4.5.7 Istoricul tratamentului

Istoricul tratamentului unui *exemplar* este evidența tratamentului la care a fost supus *exemplarul* (de exemplu, dezacidificare, restaurare etc.). Istoricul tratamentului poate cuprinde și detalii ale procedurii de tratament (de exemplu, soluții chimice utilizate, tehnici aplicate etc.), data aplicării tratamentului etc.

4.5.8 Tratamentul prevăzut

Tratamentul planificat al unui *exemplar* este un plan pentru tratamentul ulterior al

exemplarului (de exemplu, spălare chimică). Tratamentul prevăzut poate să cuprindă și detalii privind procedeul planificat de tratament și data prevăzută a aplicării.

4.5.9 Restricții de acces la exemplar

Restricțiile de acces la un *exemplar* sunt orice limitări impuse asupra accesului fizic la un exemplar (de exemplu, restricționat la utilizare aprobată numai în interior etc.).

4.6 Atributele Persoanei

Atributele logice ale unei *persoane*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

- numele
- datele
- titlul *persoanei*
- alte desemnări asociate cu *persoana*

4.6.1 Numele

Numele unei *persoane* este cuvântul, caracterul sau grupul de cuvinte și/sau caractere prin care *persoana* este cunoscută (de exemplu Donald Horne, A. A. Miller, Ellery Queen etc.). Un nume poate conține unul sau mai multe prenume (sau nume de botez), matronimice, patronimice, nume de familie, porecle, nume dinastice etc. O *persoană* poate fi cunoscută prin mai multe aliasuri. O agenție bibliografică selectează în mod normal unul dintre aceste nume ca vedetă uniformă în scopul consecvenței în denumirea și referințele privind *persoana*. Celelalte nume sau forme ale numelui pot fi tratate ca variante de nume ale *persoanei*. În anumite cazuri (de exemplu, în cazul unei *persoane* care scrie sub mai multe pseudonime, sau o persoană care scrie și în calitate oficială și ca persoană) agenția bibliografică poate stabili mai multe vedete uniforme pentru *persoană*.

4.6.2 Datele

Datele asociate cu o *persoană* pot conține data precisă sau aproximativă a nașterii și/sau morții persoanei, sau date care indică perioada în care *persoana* a fost cunoscută ca activă într-un anumit domeniu de interes.

4.6.3 Titlul persoanei

Titlul unei *persoane* este un cuvânt sau expresie care indică rangul, funcția, noblețea, onoarea etc. (de exemplu, Major, Premier Duce etc.). sau un termen de adresare (Sir, Mrs. etc.) asociate cu *persoana*.

4.6.4 Alte desemnări asociată cu persoana

O desemnare asociată cu o *persoană* este un numeral, cuvânt sau abreviere care indică succesiunea în cadrul unei familii sau dinastii (de exemplu, III, Jr. etc.), sau un epitet sau alt cuvânt sau expresie asociate cu o *persoană* (de exemplu, Viteazul, Inginer, etc.).

4.7 Atributele *colectivității*

Atributele logice ale unei *colectivități*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

- denumirea
- numărul asociat cu *colectivitatea*
- locul asociat cu *colectivitatea*
- datele asociate cu *colectivitatea*
- alte desemnări asociate cu *colectivitatea*

4.7.1 Denumirea

Denumirea unei *colectivități* este cuvântul, expresia, caracterul sau grupul de cuvinte și/sau caractere prin care este cunoscută o colectivitate (de exemplu, Royal Aeronautical Society, IBM, Séminaire européen sur la recherche en education, Friedrich Witte etc.). O *colectivitate* poate fi cunoscută prin mai multe denumiri sau mai multe forme ale aceleiași denumiri. O agenție bibliografică selectează în mod normal una dintre aceste denumiri ca vedetă uniformă în scopul consecvenței în desemnarea și referințele privind *colectivitatea*. Celelalte denumiri sau forme de denumire pot fi tratate ca variante de denumiri pentru *colectivitate*. În unele cazuri (de exemplu în cazul în care o *colectivitate* este cunoscută sub diverse denumiri în diverse perioade din istoria sa) agenția bibliografică poate stabili mai multe vedete uniforme pentru o *colectivitate*.

4.7.2 Numărul asociat cu *colectivitatea*

Numărul asociat cu *colectivitatea* este desemnarea numerică a succesiunii unei întâlniri, conferințe, expoziții, târg etc. ce constituie unul din seria respectivelor întâlniri, conferințe, expoziții, târguri etc., sau orice altă desemnare numerică asociată cu o *colectivitate*.

4.7.3 Locul asociat cu *colectivitatea*

Locul asociat cu *colectivitatea* este orașul, localitatea sau altă desemnare a locului în care a avut loc întâlnirea, conferința, expoziția, târgul etc., sau locația cu care *colectivitatea* este cumva asociată (de exemplu Los Angeles, Bretton Woods, Oxford University etc.). Locul poate conține numele statului, al provinciei, teritoriului și/sau țării precum și numele local al acestuia.

4.7.4 Datele asociate cu *colectivitatea*

Datele asociate cu *colectivitatea* reprezintă data calendaristică sau șirul de date în care a avut loc întâlnirea, conferința, expoziția, târgul etc., sau data cu care *colectivitatea* este cumva asociată (de exemplu data înființării sale).

4.7.5 Alte desemnări asociate cu *colectivitatea*

O desemnare asociată cu *colectivitatea* este un cuvânt, o expresie sau abreviere care indică înființarea sau statutul legal al *colectivității* (de exemplu Inc., Ltd. etc.), sau orice termen care servește la diferențierea *colectivității* de alte *colectivități*, persoane etc. (de exemplu firmă, grup muzical etc.).

4.8 Atributele *conceptului*

Atributele logice ale unui *concept*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

termenul pentru *concept*

4.8.1 Termenul pentru *concept*

Termenul pentru *concept* este cuvântul, expresia, sau grupul de caractere utilizat pentru a denumi sau a desemna *conceptul* (de exemplu, științe economice, existențialism, radioactivitate etc.). Un *concept* poate fi desemnat prin mai mulți termeni sau prin mai multe forme ale termenului. O agenție bibliografică selectează în mod normal unul dintre acei termeni ca vedetă uniformă în scopul consecvenței în denumirea și referințele privind *conceptul*. Ceilalți termeni sau forme ale termenilor pot fi tratați ca variante ale termenului pentru *concept*.

4.9 Atributele *obiectului*

Atributele logice ale unui *obiect*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

termenul pentru *obiect*

4.8.1 Termenul pentru *obiect*

Termenul pentru *obiect* este cuvântul, expresia, sau grupul de caractere utilizat pentru a denumi sau a desemna *obiectul* (de exemplu, o clădire, o navă etc.). Un *obiect* poate fi desemnat prin mai mulți termeni sau prin mai multe forme ale termenului. O agenție bibliografică selectează în mod normal unul dintre acei termeni ca vedetă uniformă în scopul consecvenței în denumirea și referințele privind *obiectul*. Ceilalți termeni sau forme ale termenilor pot fi tratați ca variante ale termenului pentru *obiect*.

4.10 Atributele *evenimentului*

Atributele logice ale unui *eveniment*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

termenul pentru *eveniment*

4.10.1 Termenul pentru *eveniment*

Termenul pentru *eveniment* este cuvântul, expresia, sau grupul de caractere utilizat pentru a denumi sau a desemna *evenimentul* (de exemplu Bătălia de la Hastings, Turul Franței etc.). Un *eveniment* poate fi desemnat prin mai mulți termeni sau prin mai multe forme ale termenului. O agenție bibliografică selectează în mod normal unul dintre acei termeni ca vedetă uniformă în scopul consecvenței în denumirea și referințele privind *evenimentul*. Ceilalți termeni sau forme ale termenilor pot fi tratați ca variante ale termenului pentru *eveniment*.

4.11 Atributele *locului*

Atributele logice ale unui *loc*, definite pentru acest studiu sunt următoarele:

termenul pentru *loc*

4.11.1 Termenul pentru *loc*

Termenul pentru *loc* este cuvântul, expresia, sau grupul de caractere utilizat pentru a denumi sau a desemna *locul* (de exemplu Londra, Râul St. Lawrence etc.). Un *loc* poate fi desemnat prin mai mulți termeni sau prin mai multe forme ale termenului. O agenție bibliografică selectează în mod normal unul dintre acei termeni ca vedetă uniformă, în scopul consecvenței în denumirea și referințele privind *locul*. Ceilalți termeni sau forme ale termenilor pot fi tratați ca variante ale termenului pentru *loc*.